

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Δεκεμβρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5938

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 2009

Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με τίτλο «Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
(Συνεδρίαση υπ' αρ. 129/21-12-2020)

Έχοντας υπόψη:

1. Την υπ' αρ. 6361 (Β' 2381/2020) απόφαση Συγκλήτου που αφορά στην έγκριση ίδρυσης Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με τίτλο «Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 16 του κεφ. Δ' "Ένταξη του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας" του ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και λοιπές διατάξεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» (Α' 70).

3. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 45, του ν. 4485/2017 (Α' 114), σύμφωνα με τις οποίες «Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατάρτιζεται ο κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε Π.Μ.Σ, ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».

4. Το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (συνεδρίαση υπ' αρ. 198/29-10-2020) που αφορά στην Έγκριση Εσωτερικού Κανονισμού ΠΜΣ με τίτλο «Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space).

5. Την υπ' αρ. 137444/Ζ1 (Υ.Ο.Δ.Δ. 709/2019) διαπιστωτική πράξη της υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Διορισμός Πρύτανη και τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας» με θητεία τριών (3)ετών, από 01-09-2019 έως 31-08-2022.

6. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού (προκαλείται για δωρεάν ΠΜΣ), αποφασίζει και εγκρίνει τον κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με τίτλο «Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space) ως εξής:

Άρθρο 1

Αντικείμενο - Σκοπός - Διάρκεια

Σύμφωνα με τις παρ. α και β του άρθρου 30 του ν. 4485/2017 τα ΠΜΣ διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν «στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου ικανών να συμβάλουν σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων».

1. Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) αποτελεί η διερεύνηση των εικαστικών παραμέτρων της έννοιας του τοπίου (φυσικού και αστικού), ως χώρου βιωματικής εικαστικής έρευνας και εξερεύνησης καθώς και παιδαγωγικών εφαρμογών, που θα οδηγήσουν στη δημιουργία σύγχρονων έργων μέσα από τη βίωση του πεδίου και τη μνημονική του επεξεργασία.

2. Σκοπός του εν λόγω ΠΜΣ είναι:

1. Η εξειδίκευση και περαιτέρω κατάρτιση αποφοίτων σε γνωστικά πεδία των «Εικαστικών Τεχνών» μέσα από συνεχή ανατροφοδότηση, αναδεικνύοντας τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία.

2. Η ανάδειξη νέων καλλιτεχνών-ερευνητών που θα έχουν αποκτήσει το θεωρητικό, εμπειρικό υπόβαθρο καθώς και τις δεξιότητες, ώστε να αναπτύξουν εικαστική και εκπαιδευτική δραστηριότητα ανταποκρινόμενοι στα σύγχρονα δεδομένα.

3. Η εξειδικευμένη χρήση και αξιοποίηση ποικίλων μεθοδολογικών εργαλείων και καλλιτεχνικών και θεωρητικών κριτικών πρακτικών για την παραγωγή και δημιουργία σύγχρονων εικαστικών έργων.

4. Η εννοιολογική εμβάθυνση στο περιεχόμενο του εικαστικού έργου, η ενίσχυση της διεπιστημονικότητας και η τροφοδότηση της εικαστικής έκφρασης από ποικίλες πολιτισμικές διεργασίες.

5. Η ικανότητα σύνδεσης και συσχέτισης της Διδακτικής της Τέχνης με σύγχρονες και υβριδικές μορφές εικαστικών πρακτικών.

6. Η κατανόηση, κριτική επεξεργασία και εφαρμογή σύγχρονων πρακτικών και θεωρητικών προσεγγίσεων στη Διδακτική της Τέχνης και της εικόνας εν γένει.

7. Η εξοικείωση με τα σύγχρονα μεθοδολογικά παραδείγματα έρευνας στο πεδίο της Διδακτικής της Τέχνης και του οπτικού πολιτισμού, με έμφαση στις ποιοτικές (qualitative) και practice-based (arts-led) μεθόδους.

8. Η μεθοδολογικά προσαρμοσμένη στις νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις ενσωμάτωση της χρήσης νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στη Διδακτική της Τέχνης και στη Μουσειοπαιδαγωγική.

3. Ειδίκευση/εξειδίκευση και επιμέρους στόχοι

Ειδικότερα, η εικαστική διερεύνηση της ποικιλομορφίας του χώρου της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Μακεδονίας, όπου συναντώνται πολλαπλές εκδοχές του τοπίου, παρέχει πληθώρα ερεισμάτων για εναργή καλλιτεχνική δημιουργία, αναδεικνύοντας παράλληλα τον ρόλο των εικαστικών τεχνών σε πολιτισμικό επίπεδο. Ενδεικτικά αναφέρονται ως αντικείμενο μελέτης και δημιουργίας οι υδάτινοι προορισμοί, όπως η περιοχή των Πρεσπών, η κοιλάδα του Λαδοπόταμου και τα βουνά Γράμμος και Βαρνούντας ως χώροι σύγχρονες αρχαιολογίας, οι ορεινοί όγκοι της Πίνδου. Επίσης, αναφέρονται τα οικολογικά διαταραγμένα ορυχεία της Πτολεμαΐδας, ο παραδοσιακός χαρακτήρας πόλεων με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, όπως η Σιάτιστα, η Καστοριά, η Φλώρινα και ο αστικός ιστός πόλεων, όπως η Κοζάνη, η Πτολεμαΐδα ή τα Γρεβενά. Η περιοχή, λόγω του συνοριακού χαρακτήρα της, δίνει τη δυνατότητα διερεύνησης της έννοιας του τοπίου ως συνόρου. Επιπλέον, αντικείμενο μελέτης δύναται να αποτελέσουν και άλλα ποικιλόμορφα τοπία και θέσεις του ελλαδικού χώρου.

Το περιεχόμενο και ο σκοπός του ΠΜΣ υλοποιείται με δύο επιμέρους ειδικεύσεις:

A. «Εικαστικές Πρακτικές» (Visual Art Practices)

Η ειδίκευση αποσκοπεί στην εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στη δημιουργία εικαστικών έργων με βάση την κριτική πρακτική και έχοντας ως αφετηρία αναγνώσεις του τοπίου και ευρύτερα του περιβάλλοντος κοινωνικού χώρου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει εργαστηριακά μαθήματα εικαστικών τεχνών καθώς και μαθήματα εμβάθυνσης σε σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις των εικαστικών τεχνών.

B. Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης (Contemporary Approaches to Art Education)

Η ειδίκευση αποσκοπεί στη μελέτη των σύγχρονων προσεγγίσεων στη διδακτική των εικαστικών τεχνών και τη δημιουργική αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μαθήματα γενικού παιδαγωγικού περιεχομένου, μεθοδολογία, αξιοποίηση της τεχνολογίας, έτσι ώστε μέσα από την κριτική παρουσίαση των σύγχρονων πρακτικών να επιτυγχάνεται η καλλιέργεια δεξιοτήτων και η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευόμενων στη Διδακτική της Τέχνης και σε τομείς, όπως η Μουσειοπαιδαγωγική.

Αναφέρονται ενδεικτικά:

- Συνθετική προσέγγιση πρακτικής, θεωρίας, επιστημονικής μεθοδολογίας για τη δημιουργία ολοκληρωμένων καινοτόμων καλλιτεχνικών δράσεων και κοινωνικής συμμετοχικότητας μέσω του πολιτισμού.

- Παροχή γνώσεων στις σύγχρονες διεπιστημονικές εξελίξεις των εικαστικών τεχνών με εξειδίκευση στη Διδακτική των εικαστικών τεχνών και σε συναφείς τομείς εκπαίδευσης.

- Η εξειδίκευση των συμμετεχόντων στο ΠΜΣ καθώς και η ικανότητα διεπιστημονικής αντιμετώπισης σύνθετων πρακτικών προβλημάτων στα πεδία της καλλιτεχνικής πρακτικής.

- Η προαγωγή της διεπιστημονικής έρευνας σε θέματα που σχετίζονται με τομείς, όπως η θεωρία και ιστορία της τέχνης, η κοινωνιολογία και άλλα πεδία που αφορούν σύγχρονες προσεγγίσεις στις εικαστικές τέχνες.

- Η συμβολή στην ολοκλήρωση των πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της περιοχής της Δυτικής Μακεδονίας.

- Η ανάπτυξη κριτικών και ερευνητικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

- Κατάρτιση καλλιτεχνών με τις απαιτούμενες δεξιότητες για επιτυχή σταδιοδρομία στον ιδιωτικό, δημόσιο και εκπαιδευτικό τομέα.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 για πέντε (5) έτη, οπότε και θα αξιολογηθεί η δυνατότητα συνέχισης της λειτουργίας του σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 32 του ν. 4485/2017 (Α' 114).

Άρθρο 2

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space) με τις ειδικεύσεις:

- «Εικαστικές Πρακτικές» (Visual Art Practices)
- «Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης» (Contemporary Approaches to Art Education)

Άρθρο 3

Διοίκηση του Π.Μ.Σ.

(άρθρα 31,44 και 45 του ν. 4485/2017)

Αρμόδια όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι:

i. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος, είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.

ii. Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος και έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4485/2017.

iii. Η Συντονιστική Επιτροπή(Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του οικείου Τμήματος για διετή θητεία. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας των Π.Μ.Σ. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. προεδρεύει της Σ.Ε., και η θητεία του μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ. (παρ. 2 του άρθρου 44).

iv. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος διαβιβάζεται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, η οποία κρίνει την πληρότητά της. Σε περίπτωση που κρίνει ελλιπή την εισήγηση, την αναπέμπει στη συνέλευση (παρ. 5 του άρθρου 32).

v. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., είναι Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή καθηγητή, ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου, ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία και πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 8 του άρθρου 31 του ν. 4485/2017. Ο Διευθυντής είναι επίσης μέλος και Πρόεδρος της Σ.Ε., δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο.

vi. Η εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.), αρμόδια για την εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. (παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4485/2017).

Άρθρο 4

Κατηγορίες υποψηφίων

(παρ. 1, 7 και 8 του άρθρου 34 του ν. 4485/2017)

Στο Π.Μ.Σ.«Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space), γίνονται δεκτοί κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ Σχολών Καλών Τεχνών, Τμημάτων Εικαστικών, Ψηφιακών ή Εφαρμοσμένων Τεχνών, Αρχιτεκτόνων, της ημεδαπής ή και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής και απόφοιτοι άλλων τμημάτων ΑΕΙ με την υποβολή φακέλου και υπομνήματος καλλιτεχνικού έργου.

Οι τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής πιστοποιούνται με βεβαίωση ισοτιμίας και αντιστοιχίας από το ΔΟΑΤΑΠ.

Η επάρκεια ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους αποδεικνύεται όταν: α) ο υποψήφιος έχει ολοκληρώσει σπουδές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα ή σε ελληνόφωνο σχολείο του εξωτερικού, β) κατέχει πτυχίο ελληνικής φιλολογίας/γραμματών από ισότιμο Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής, γ) έχει πραγματοποιήσει πλήρη κύκλο προπτυχιακών σπουδών σε ελληνικό Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., ή έχει πιστοποιητικό επιτυχούς παρακολούθησης δύο (2) τουλάχιστον ετών σε ελληνικό τρίτοβάθμιο ίδρυμα (Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.) και δ) κατέχει πιστοποιητικό επάρκειας ελληνικής γλώσσας από κρατικά αναγνωρισμένο ίδρυμα παροχής τέτοιων πιστοποιητικών σε αλλοδαπούς.

Άρθρο 5

Αριθμός Εισακτέων - Κριτήρια Επιλογής
(άρθρα 34 και 45 του ν. 4485/2017)

A) Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, δεκαπέντε (15) ανά κατεύθυνση.

Μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34, μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι και μόνο ένας κατ' έτος, αρκεί να υπηρετεί στο οικείο Τμήμα που οργανώνεται το ΠΜΣ.

Υποψήφιοι μπορούν να είναι και τελειόφοιτοι φοιτητές, οι οποίοι θα έχουν περατώσει επιτυχώς τις υποχρεώσεις των προπτυχιακών σπουδών τους πριν από τη λήξη των εγγραφών και θα πληρούν όλες τις προϋποθέσεις εισαγωγής στο ΠΜΣ.

Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα είναι 3 (παρ. 1β του άρθρου 45 του ν. 4485/2017).

B) Κριτήρια και διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας

Τον Ιούνιο κάθε έτους δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του Τμήματος, ανακοίνωση/πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εισακτέων στο Π.Μ.Σ., στην οποία προσδιορίζονται τα παρακάτω:

- Κατηγορίες πτυχιούχων/υποψηφίων

- Τα απαραίτητα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων

- Ο τρόπος και τα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων

- Ημερομηνίες για την υποβολή των αιτήσεων-δικαιολογητικών

Οι αιτήσεις των υποψηφίων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, συλλέγονται, καταγράφονται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και προωθούνται στη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.). Η υποψηφιότητα είναι έγκυρη, εάν υποβληθεί εντός της ορισθείσας προθεσμίας φάκελος με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, ο οποίος κατατίθεται αυτοπροσώπως ή αποστέλλεται ταχυδρομικώς στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά ή κατατίθενται εκπρόθεσμα (η ημερομηνία κατάθεσης προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου) δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων. Τα δικαιολογητικά δεν επιστρέφονται.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων ολοκληρώνεται τον Σεπτέμβριο κάθε έτους.

Ο υποψήφιος/α υποβάλλει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.τα παρακάτω απαιτούμενα δικαιολογητικά:

1. Αίτηση και βιογραφικό σημείωμα υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Η υποβληθείσα αίτηση πρέπει να εκτυπωθεί και να συμπεριληφθεί στον φάκελο υποψηφιότητας. Στην αίτηση δηλώνεται η ειδίκευση που ο/η υποψήφιος/α επιθυμεί να παρακολουθήσει μετά το πρώτο εξάμηνο. Οι υποψήφιοι που δηλώνουν την ειδίκευση «Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης» (Contemporary Approaches to Art Education) καταθέτουν αναλυτική βαθμολογία στην οποία πρέπει να περιλαμβάνονται μαθήματα στο πεδίο της Παιδαγωγικής σε προπτυχιακό επίπεδο. Διευκρινίζεται ότι η φοίτηση στη δεύτερη κατεύθυνση δεν παρέχει παιδαγωγική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Αντίγραφο Πτυχίου/Διπλώματος (οι τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής πιστοποιούνται με βεβαίωση ισοτιμίας και αντιστοιχίας από το ΔΟΑΤΑΠ).

3. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας (όπου θα αναγράφεται ο ακριβής μέσος όρος βαθμολογίας/οι

τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής πιστοποιούνται με βεβαίωση ισοτιμίας και αντιστοιχίας από το ΔΟΑΤΑΠ).

4. Αποδεικτικό γνώσης, μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά), επιπέδου B2 ή ανώτερο, πιστοποιημένη από αναγνωρισμένο φορέα.

5. Απλή φωτοτυπία του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας.

6. Φάκελος και υπόμνημα καλλιτεχνικού έργου (η επιτροπή επιφυλάσσεται να ζητήσει από τους υποψηφίους να προσκομίσουν και πρωτότυπα έργα).

Συνεκτιμώνται τα εξής:

7. Μεταπτυχιακός τίτλος

8. Διδακτορικός τίτλος

9. Αποδεικτικό γνώσης, επιπέδου τουλάχιστον B2, επιπλέον ξένης γλώσσας - πιστοποιημένη από αναγνωρισμένο φορέα (έως 2 επιπλέον γλώσσες).

10. Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.

Τα δικαιολογητικά κατατίθενται σε απλή φωτοτυπία και σε ψηφιακή μορφή αυτοπροσώπως ή ταχυδρομικώς και δεν επιστρέφονται.

Η μοριοδότηση του φακέλου υποψηφιότητας που κατέθεσε ο/η υποψήφιος/α γίνεται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

A/a	Κριτήρια αξιολόγησης	Πίστωση μορίων
1	Βαθμός Πτυχίου x 2	20
2	Επαρκής γνώση μίας (1) τουλάχιστον ξένης γλώσσας	4 για C1, 3 για C2, 2 για B2
3	Πρόσθετη γλώσσα με πιστοποίηση τουλάχιστον B2 (έως δύο επιπλέον γλώσσες)	2 μόρια*2=4 για κάθε πρόσθετη γλώσσα
4	Φάκελος και Υπόμνημα καλλιτεχνικού έργου	40 (μέγιστο)
5	Συνέντευξη	15 (μέγιστο)
6	Μεταπτυχιακός Τίτλος	2
7	Διδακτορικός Τίτλος	5
8	Δημοσιεύσεις με κριτές (περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων)	10 μόρια συνολικά (1 μόριο για κάθε δημοσίευση)

Γ) Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων υποψηφίων

Ο έλεγχος των δικαιολογητικών και η αξιολόγησή τους γίνεται από Επιτροπή Επιλογής/Εξέτασης (Ε.Ε.) που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η Ε.Ε. εισηγείται προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων υλοποιείται σε τρεις φάσεις:

α) Στην πρώτη φάση διενεργείται έλεγχος των τυπικών/απαραίτητων προσόντων των υποψηφίων.

β) Στη δεύτερη φάση γίνεται μοριοδότηση των δικαιολογητικών βάσει κριτηρίων, ώστε να προκύψει η σειρά αξιολογικής κατάταξης των υποψηφίων.

γ) Συνέντευξη. Η οριστική κατάταξη ολοκληρώνεται με την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων των υποψηφίων.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Συντονιστική Επιτροπή παραλαμβάνει την αξιολογική κατάταξη των υποψηφίων από την Ε.Ε., διενεργεί τους τελικούς ελέγχους και αποφαίνεται για την εισαγωγή των υποψηφίων. Ακολούθως μετά από εισήγηση της Σ.Ε. καταρτίζεται πίνακας αξιολογικής κατάταξης επιτυχόντων, εγκρίνεται από τη Συνέλευση και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Οι επιτυχόντες καλούνται να επικυρώσουν την εγγραφή τους στο συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. εντός πέντε (5) ημερών. Σε περίπτωση άρνησης καλείται αμέσως τηλεφωνικά ο πρώτος επιλαχών/ούσα κ.ο.κ.

Με την εγγραφή τους οι υποψήφιοι/ες αποδέχονται τους όρους λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Επίσης υποχρεούνται να καταβάλλουν τα σχετικά τέλη φοίτησης, με το πρώτο τμήμα (δόση) αυτών να καταβάλλεται εντός πέντε (5) ημερών από την ενημέρωση και αποδοχή της παρακολούθησης του Π.Μ.Σ. Η κατάθεση των διδάκτρων γίνεται σε τραπεζικό λογαριασμό του ΕΛΚΕ του Π.Δ.Μ., το οποίο θα υποδείξει η Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 6

Διάρκεια και όροι φοίτησης (άρθρα 33, 34 και 45 του ν. 4485/2017)

1. Η χρονική διάρκεια ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος περάτωσης των σπουδών ορίζεται σε έξι (6) εξάμηνα. Πέραν αυτών των χρονικών ορίων και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θα έχει τη δυνατότητα παράτασης.

2. Η δυνατότητα μερικής φοίτησης για εργαζόμενους/νες φοιτητές/τριες προβλέπεται, μετά από απόφαση της Συνέλευσης, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του χρόνου της κανονικής φοίτησης. Η μερική φοίτηση προβλέπεται και για μη εργαζόμενους μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ελάχιστες απαιτήσεις του προγράμματος «πλήρους» φοίτησης και για ιδιαίτερες εξαιρετικά σοβαρές περιπτώσεις, για τις οποίες αποφασίζει η Συνέλευση (ενδεικτικά: ασθένεια, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, λόγοι ανωτέρας βίας κ.λπ.).

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να χορηγείται, με απόφαση της Συνέλευσης, άδεια αναστολής της φοίτησης για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Μετά τη λήξη της αναστολής φοίτησης, ο μεταπτυχιακός φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ. στα οποία δεν έχει αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από την αναστολή φοίτησής του.

4. Για θέματα επανεξέτασης μαθημάτων ή διαγραφών αποφαίνεται η Συνέλευση, μετά από πρόταση της Σ.Ε.

5. Ενδεικτικά, λόγοι διαγραφής μπορούν να είναι: η μη επαρκής πρόοδος του φοιτητή (μη συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία, παρακολουθήσεις και εξετάσεις), πλημμελής εκπλήρωση λοιπών υποχρεώσεων, όπως ορίζονται από τον παρόντα Κανονισμό Σπουδών (μη καταβολή διδάκτρων, υπέρβαση του μέγιστου προβλεπόμενου χρόνου φοίτησης) και αίτηση του ίδιου μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, π.χ. λογοκλοπή.

6. Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες δικαιούνται:

- Ακαδημαϊκή ταυτότητα.
- Λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ.
- Πρόσβαση στις βιβλιοθήκες του Π.Δ.Μ.
- Πρόσβαση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στις οποίες είναι συνδρομητής το Π.Δ.Μ. (Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών-Σ.Ε.Α.Β.)

Το οικείο Τμήμα οφείλει να εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Τέλη φοίτησης

Στο Π.Μ.Σ. προβλέπονται τέλη φοίτησης τα οποία ανέρχονται στο συνολικό ποσό των δύο χιλιάδων και τετρακοσίων (2.400) ευρώ.

Η επιβολή τέλους φοίτησης/διδάκτρων κρίνεται αναγκαία, γιατί δεν διασφαλίζονται από άλλους πόρους οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την λειτουργία του προγράμματος και την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών. Το ύψος του τέλους προσδιορίζεται στη βάση και της ανταποδοτικότητας μεταξύ του τέλους και των υπηρεσιών (διδασκικών, προσβάσεων σε υλικό και πλατφόρμες, υποτροφιών).

Η καταβολή των τελών φοίτησης διδάκτρων γίνεται σε καθορισμένες ημερομηνίες, εγκαίρως γνωστοποιημένες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την εγγραφή και οι λοιπές με την έναρξη των εξαμήνων (Β', Γ'). Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης τα καταβληθέντα διδάκτρα δεν επιστρέφονται.

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές των οποίων το εισόδημα (ατομικό ή οικογενειακό) δεν υπερβαίνει το μισό ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου εισοδήματος. Οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. και αφορά τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 4485/2017, αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσοστό, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα. Η αίτηση απαλλαγής τελών φοίτησης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο/η στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ. Σε καμία περίπτωση η οικονομική αδυναμία δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο Π.Μ.Σ.

Υποχρεώσεις φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που εγγράφονται στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένοι:

- Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα και τις εκάστοτε δραστηριότητες του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.
- Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα και στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες των μαθημάτων.
- Να εκπληρώνουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις στις ημερομηνίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.
- Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
- Να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δράσεις, συνέδρια, ημερίδες, συμπόσια κ.λπ. που διοργανώνει το Π.Μ.Σ.
- Οι υπότροφοι φοιτητές είναι επιπλέον υποχρεωμένοι, με απόφαση της Συνέλευσης, να προσφέρουν έργο υποστηρικτικό στα μαθήματα, στα Εργαστήρια, στην Έρευνα κ.λπ.

Άρθρο 7

Πρόγραμμα Σπουδών-Έλεγχος Γνώσεων (άρθρα 34 και 45 του ν. 4485/2017)

Διάρκεια, Δομή και Περιεχόμενο Προγράμματος

Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. απαιτείται η υποχρεωτική παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα και εργαστήρια του Α' και Β' εξαμήνου, καθώς και η

εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στο Γ' εξάμηνο. Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε τριάντα έξι (36) διδακτικές ώρες. Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών απονέμεται μετά τη συμπλήρωση ενενήντα (90) πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν από κοινού το Α' Εξάμηνο (μαθήματα κορμού). Τα μαθήματα διακρίνονται σε εργαστηριακά και θεωρητικά.

Η γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ είναι η ελληνική ή και αγγλική. Η γλώσσα εκπόνησης διπλωματικής εργασίας είναι ελληνική ή και αγγλική μετά από αίτηση του/ης υποψήφιου/ας. Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών διαρθρώνεται ως εξής:

«Εικαστικές τέχνες και τοπίο: προσεγγίσεις του φυσικού και αστικού χώρου» (Visual Arts and Landscape: Approaches to Natural and Urban Space)

Α' Εξάμηνο (μαθήματα κορμού)			
A/a	Τίτλος μαθήματος	Κατηγορία	ECTS
1	Σχεσιακές Πρακτικές/Υβριδικές μορφές τέχνης	Θεωρητικό	7,5
2	Η κοινωνική διάσταση της τέχνης	Θεωρητικό	7,5
3	Το τοπίο ως τόπος: σύγχρονες θεωρήσεις του χώρου	Θεωρητικό	7,5
4	Εικαστική κριτική πρακτική I	Εργαστηριακό	7,5
Σύνολο ECTS Α' Εξαμήνου			30
Β' Εξάμηνο Μαθήματα Ειδίκευσης: «Εικαστικές Πρακτικές» (Visual Art Practices)			
1	Θεσμοί και σύγχρονη καλλιτεχνική πρακτική	Θεωρητικό	7,5
2	Σύγχρονες προσεγγίσεις κριτικής πρακτικής	Θεωρητικό	7,5
3	Εικαστική κριτική πρακτική II	Εργαστηριακό	15
Σύνολο ECTS Β' Εξαμήνου			30
Β' Εξάμηνο Μαθήματα Ειδίκευσης: «Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης» (Contemporary Approaches to Art Education)			
1	Διδακτική σύγχρονων καλλιτεχνικών πρακτικών	Θεωρητικό	7,5
2	Σύγχρονες προσεγγίσεις στη θεωρία και την πρακτική της Διδακτικής της Τέχνης	Θεωρητικό	7,5

3	Μεθοδολογία έρευνας στη Διδακτική της Τέχνης: Ποιοτικές (Qualitative), μικτές και arts-led μέθοδοι	Θεωρητικό	7,5
4	Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη Διδακτική της Τέχνης και στη Μουσειοπαιδαγωγική	Θεωρητικό	7,5
Σύνολο ECTS Β' Εξαμήνου			30
Γ' Εξάμηνο			
Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας			30
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων			90

Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης, μέρος της εκπαίδευσης μπορεί να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως διδασκαλία (έως το 35% των διδασκόμενων μαθημάτων).

Χρονικός Προγραμματισμός Μαθημάτων

Η έναρξη του χειμερινού εξαμήνου ορίζεται αρχές Οκτωβρίου και του εαρινού αντίστοιχα αρχές Μαρτίου. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή, συμπυκνωμένα και εντατικά, προς διευκόλυνση των εργαζομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Κατά τη διάρκεια κάθε εξαμήνου θα προσδιορίζεται και μία εβδομάδα εντατικής παρακολούθησης.

Η διδασκαλία των μαθημάτων διενεργείται σε πανεπιστημιακούς χώρους στα γεωγραφικά όρια της Περιφέρειας της Δυτικής Μακεδονίας και, σε περιπτώσεις που απαιτείται από το περιεχόμενο των μαθημάτων, σε άλλες περιοχές.

Επίσης, η υλοποίηση επιτόπιων εργαστηρίων ή διαλέξεων δύναται να πραγματοποιηθεί στον Καλλιτεχνικό Σταθμό του ΤΕΕΤ στο χωριό Ψαράδες της Φλώρινας ή και σε άλλους προσφερόμενους χώρους στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας αλλά και ευρύτερα.

Με πρόταση της Συνέλευσης μπορεί να γίνει τροποποίηση και ανακατανομή του προγράμματος των σπουδών.

Άρθρο 8

Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών

Η αξιολόγηση των φοιτητών για κάθε μάθημα γίνεται από τον διδάσκοντα με τον τρόπο που ο ίδιος έχει ορίσει πριν από την έναρξη των παραδόσεων (εξέταση/εργασία/ή και συνδυασμός αυτών). Η αξιολόγηση των επιδόσεων τους γίνεται με βάση την κλίμακα 1-10 (βάση το 5). Ο φοιτητής που αποτυγχάνει στις εξετάσεις μαθήματος/παράδοση εργασίας επαναλαμβάνει τη διαδικασία εξέτασης/παράδοσης εργασίας τον Ιούνιο για το χειμερινό, τον Σεπτέμβριο για το χειμερινό και εαρινό και τον Φεβρουάριο για το χειμερινό και εαρινό.

Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση του μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από

τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τμήματος, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκόντων (παρ. 6 του άρθρου 34).

Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων - γραπτών εργασιών στα μαθήματά τους το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την παράδοση εργασιών/διεξαγωγή εξετάσεων.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις και τις λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Το όριο απουσιών που δικαιούται ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής είναι κατ' ανώτατο όριο το 1/3 των διδακτικών ωρών, άσχετα αν πρόκειται για απουσίες δικαιολογημένες ή αδικαιολογητες. Για μεγαλύτερο αριθμό απουσιών η Σ.Ε. αποφασίζει την επανάληψη του μαθήματος ή τον αποκλεισμό του μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας από το Π.Μ.Σ.

Άρθρο 9

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

1. Στις αρχές του Γ' εξαμήνου και αφού έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποβάλλει αίτηση στη Συνέλευση του Τμήματος για την έγκριση θέματος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, προτείνοντας, κατόπιν συνεννόησης, επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Η αίτηση συνοδεύεται από περίληψη της προτεινόμενης εργασίας. Ο/η επιβλέπων/ουσα ορίζεται από το διδακτικό προσωπικό που έχει μερική ή εξ ολοκλήρου ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος στο Π.Μ.Σ. Ο επιβλέπων/ουσα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας της εργασίας, αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας.

2. Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3. Η διπλωματική εργασία στην πρώτη ειδικεύση «Εικαστικές Πρακτικές» (Visual Art Practices) αποτελείται από καλλιτεχνικό έργο και τη θεωρητική του υποστήριξη. Το κείμενο της διπλωματικής εργασίας έχει έκταση 10.000 έως 15.000 λέξεων.

4. Στη δεύτερη ειδικεύση, «Σύγχρονες προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης» (Contemporary Approaches to Art Education) η διπλωματική εργασία είναι δυνατόν να περιλαμβάνει: θεωρητική ανάπτυξη ζητήματος διδακτικής της τέχνης (κείμενο 15.000 έως 20.000 λέξεων), δυνατότητα arts-led έρευνας, δηλαδή, θεωρητική έρευνα που συνδέεται με παράλληλη παραγωγή εικαστικού έργου (κείμενο 15.000 λέξεων), δημιουργία και εφαρμογή διδακτικών σεναρίων σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα (κείμενο 15.000 έως 20.000 λέξεων).

5. Η αλλαγή του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι εφικτή σε διάστημα 3 μηνών από την έγκρισή της με απόφαση της Συνέλευσης και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή. Η αλλαγή θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση λόγο για παράταση των παραπάνω προθεσμιών. Σε εξαιρετι-

κές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος, είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντα ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

6. Το καλλιτεχνικό έργο θα πρέπει να έχει έκταση και ανάπτυξη που να αιτιολογεί το επίπεδο ΠΜΣ, όπως θα κρίνει αρχικά ο επιβλέπων και η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας, την έγκριση και αποδοχή από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή ορίζεται σε χρονικά προσδιοριζόμενο διάστημα, η τελική αξιολόγηση που περιλαμβάνει προφορική ανάπτυξη του θέματος ενώπιον της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

7. Με την κατάθεση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ο φοιτητής/τρια φέρει την ευθύνη για τη συγγραφή της και είναι ο μόνος υπεύθυνος για την περίπτωση λογοκλοπής/πλαγιαρισμού κ.λπ. Λογοκλοπή θεωρείται η εν μέρει ή εν όλω αντιγραφή ή χρησιμοποίηση στοιχείων εργασίας άλλου, δημοσιευμένης ή μη, χωρίς τη δέουσα ακριβή και σαφή αναφορά στη συγκεκριμένη πηγή, καθώς και η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψηφίου, χωρίς σχετική ακριβή και σαφή αναφορά. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

8. Σε διαπιστωμένες περιπτώσεις λογοκλοπής, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή, η Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει την οριστική διαγραφή του υποψηφίου από το Π.Μ.Σ.

9. Ο μέγιστος χρόνος για την υποβολή της Μ.Δ.Ε. είναι δεκαοχτώ (18) μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της από τη Συνέλευση του Τμήματος. Σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου/ης και έγκριση από τη Συνέλευση, ο χρόνος δύναται να παραταθεί έως ένα (1) έτος και σε κάθε περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τον ανώτατο επιτρεπόμενο χρόνο περάτωσης των σπουδών. Ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια με το πέρας της επιτυχούς υποστήριξης λαμβάνει αποζημίωση (300 ευρώ) για την επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας. Δεν καταβάλλεται αποζημίωση σε μη ολοκληρωθείσες μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες.

10. Οι παρουσιάσεις των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών γίνονται προφορικά και δια ζώσης. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας και κατόπιν έγκρισης του επιβλέποντος καθηγητή, πραγματοποιείται εξέταση - παρουσίαση των διπλωματικών εργασιών, ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, στο τέλος των τριών εξεταστικών περιόδων (Φεβρουαρίου, Ιουνίου και Οκτωβρίου εκάστου έτους). Κατόπιν της έγκρισής της από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, αναρτάται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο της οικείας Σχολής και στο ΙΚΕΕ (Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. (<https://dspace.uowm.gr/xmlui/>).

11. Ο γενικός βαθμός του Μ.Δ.Ε. στη δεκάβαθμη κλίμακα προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των βαθμών των επιμέρους μαθημάτων και της μεταπτυχιακής εργασίας (υπολογίζονται οι συντελεστές βαρύτητας).

Η βαθμολογική κλίμακα που απονέμεται είναι: «Άριστα» (8,5-10), «Λίαν Καλώς» (6,5-8,49) και «Καλώς» (5-6,49).

Άρθρο 10

Αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων

Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται ή δύνανται να αξιολογήσουν το μάθημα σε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο (διατίθεται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ του Π.Δ.Μ: <https://modip.uowm.gr/fe/>).

Άρθρο 11

Υποτροφίες

(άρθρο 35 και 45 του ν. 4485/2017)

Το Π.Μ.Σ. με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να χορηγεί υποτροφίες σε μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες με βάση ακαδημαϊκά, αντικειμενικά κριτήρια.

Άρθρο 12

Διδακτικό προσωπικό

Η επιλογή του διδακτικού προσωπικού στο Π.Μ.Σ. ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Τα κριτήρια επιλογής των διδασκόντων είναι η συνάφεια της ειδικότητας, της εμπειρίας και του διδακτικού και ερευνητικού τους έργου με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Τη διδασκαλία των μαθημάτων στο Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:

1. Καθηγητές του οικείου Τμήματος.
2. Μέλη της κατηγορίας Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.
3. Διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/80 του οικείου Τμήματος.
4. Ομότιμα και αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος μετά από απόφαση της Συνέλευσης και τεκμηριωμένη αιτιολόγηση (παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011, όπως ισχύει, και παρ. 1β του άρθρου 45, του ν. 4485/2017).
5. Με αιτιολογημένη απόφασή της η Συνέλευση του Τμήματος, έχοντας υπόψη σχετική εισήγηση της Σ.Ε., σε περίπτωση που δεν επαρκεί το διδακτικό προσωπικό των κατηγοριών που αναφέρονται παραπάνω, μπορεί να αναθέσει διδακτικό έργο σε μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου Α.Ε.Ι. ή να προσκαλέσει μέλη ΔΕΠ άλλων Α.Ε.Ι. ή ερευνητών από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13 Α του ν. 4310/2014 (Α' 258).
6. Με απόφασή της η Συνέλευση του Τμήματος, έχοντας υπόψη την εισήγηση της Σ.Ε. μπορεί να καλέσει ως επισκέπτες καταξιωμένους επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 36.

Με απόφαση της Συνέλευσης μπορούν να προσλαμβάνονται διδάκτορες για την υποβοήθηση της διδασκαλίας των μαθημάτων και την πραγματοποίηση των ασκήσεων.

Άρθρο 13

Τελετουργικό αποφοίτησης

Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Άρθρο 14

Παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες

Εκτός από τη διδασκαλία μαθημάτων, στη διάρκεια του Π.Μ.Σ. μπορεί να λαμβάνουν χώρα παράλληλες εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες, όπως διαλέξεις, διοργάνωση συνεδρίων, ημερίδων κ.ά. Για την παρακολούθηση των παράλληλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ. χορηγείται βεβαίωση στους συμμετέχοντες.

Άρθρο 15

Έσοδα- Οικονομική διαχείριση Π.Μ.Σ.

1.1. Πηγές χρηματοδότησης Π.Μ.Σ.

- Τέλη φοίτησης των μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα.
- Πόροι από ερευνητικά προγράμματα.
- Πόροι από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών.
- Άλλες διαφανείς χρηματικές εισροές.

Τα τέλη φοίτησης του Π.Μ.Σ. για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ανέρχονται στο ποσό των 2.400 ευρώ, η δε καταβολή τους γίνεται σε τρεις ισόποσες δόσεις: η πρώτη κατά την εγγραφή στο Π.Μ.Σ. και οι λοιπές με την έναρξη των εξαμήνων σε ειδικό λογαριασμό της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου. Τα τέλη φοίτησης αξιοποιούνται για τις ανάγκες που ανακύπτουν καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του προγράμματος και όχι μόνο στο εξάμηνο στο οποίο αντιστοιχούν.

1.2. Δαπάνες Λειτουργίας Π.Μ.Σ.

- Οι αμοιβές του διδακτικού προσωπικού, διδασκαλία και επίβλεψη διπλωματικών εργασιών.
- Αμοιβή για παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού. Το ύψος αυτής προσδιορίζεται από τη Συνέλευση και είναι συνάρτηση των οικονομικών του Π.Μ.Σ.
- Αμοιβή υποψηφίων διδασκόντων για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και υποστηρικτικών - λειτουργικών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ.
- Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών του Π.Μ.Σ. για την υποστήριξη τόσο της λειτουργίας του (τηλεκατάρτιση-οικονομικά προγράμματος) Π.Μ.Σ., όσο και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Αμοιβή για τη Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ.
- Αποζημίωση οδοιπορικών και φιλοξενία διδασκόντων και προσκεκλημένων εισηγητών και ομιλητών.
- Οικονομική κάλυψη της διοργάνωσης Ημερίδων, Σεμιναρίων, Συμποσίων, Συνεδρίων, Διεθνών Συνεδρίων με τη συμμετοχή επιστημόνων από την Ελλάδα και το Εξωτερικό.

- Οικονομική κάλυψη εκδοτικών δραστηριοτήτων (Πρακτικά Συνεδρίων, έντυπα προβολής και διαφήμισης του Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής», τιμητικές πλακέτες ή τιμητικοί τόμοι, επιστημονικά/διδακτικά εγχειρίδια συναφή προς το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. κ.ά.).

- Αγορά βιβλίων, CD, CD-ROM, DVD και γενικότερα κατάλληλου έντυπου και ψηφιακού υλικού για τη σύσταση μικρής ειδικής βιβλιοθήκης που θα καλύπτει τις ιδιαίτερες ανάγκες του οικείου Π.Μ.Σ.

- Αγορά εκπαιδευτικού υλικού (συμπεριλαμβανομένων και ψυχομετρικών τεστ) για την υποστήριξη των μαθημάτων του Π.Μ.Σ.

- Χορηγίες (σε χρήματα ή σε εκπαιδευτικό υλικό) σε φορείς σχετικούς με το Π.Μ.Σ. (Πανεπιστημιακά τμήματα, Ινστιτούτα, Ιδρύματα κ.ά. που εδρεύουν και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή στην Αλλοδαπή).

- Αγορά αναλωσίμων για τις ανάγκες της γραμματειακής υποστήριξης και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

- Αγορά υλικών και εξοπλισμού (Η/Υ κ.λπ.) για την ομαλή διεξαγωγή των μαθημάτων.

- Δαπάνες Γραμματειακής Υποστήριξης, επιμέλειας και υποστήριξης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ.

- Συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά συναφή με το Π.Μ.Σ.

- Αποζημίωση συντονιστών για συμμετοχή σε συνέδρια σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Π.Μ.Σ.

Για το διδακτικό προσωπικό και την αμοιβή διδασκόντων ισχύει ότι προβλέπεται στο άρθρο 36 του ν. 4485/2017 και στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Το ύψος όλων των ανωτέρω αποζημιώσεων καθορίζεται από Συνέλευση μετά από εισήγηση της Σ.Ε. λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών δυνατοτήτων του Π.Μ.Σ. Η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει κάθε τυχόν αναγκαία προσαρμογή του ύψους των διδάκτρων, των καθορισμένων αμοιβών των διδασκόντων και την αναπροσαρμογή αυτών.

Άρθρο 16

Τροποποιήσεις κανονισμού

Οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού λειτουργίας του Π.Μ.Σ. μπορούν να τροποποιούνται, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση, με απόφαση των αρμοδίων οργάνων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 17

Ρύθμιση άλλων θεμάτων

Για όσα θέματα δεν προβλέπονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών επιλαμβάνεται η Συνέλευση του Τμήματος.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α'ΕΞΑΜΗΝΟ

(Μαθήματα Κορμού)

ΣΧΕΣΙΑΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ/

ΥΒΡΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΕΧΝΗΣ (ΑΥ1)

Οι σχεσιακές πρακτικές, όπως εισήχθησαν από τις αρχές της δεκαετίας του '90 από τον Nicolas Bourriaud απο-

τελούν μια καλλιτεχνική προσέγγιση που αναπτύσσεται μέσα από τη διάδραση του καλλιτέχνη με τις κοινωνικές ομάδες. Όπως ο ίδιος αναφέρει η σχεσιακή αισθητική είναι: "Μία ενότητα από καλλιτεχνικές πρακτικές που έχουν ως θεωρητικό και πρακτικό σημείο αφετηρίας το σύνολο των ανθρωπίνων σχέσεων και το κοινωνικό τους συγκείμενο, παρά ένα ανεξάρτητο και ιδιωτικό χώρο". Με βάση τα παραπάνω στο μάθημα εξετάζονται οι αρχές που διαμορφώνουν αυτήν την προσέγγιση καθώς και τα ιστορικά παραδείγματα καλλιτεχνών (Rirkit Tiravanija, Liam Gillick, Philippe Parreno) που εργάστηκαν αρχικά προς αυτήν την κατεύθυνση και τις σύγχρονες προεκτάσεις της στην αισθητική και σε υβριδικές μορφές τέχνης. Ο Kester προσφέρει μια ανάλυση αυτών των προσεγγίσεων, εστιάζοντας σε καλλιτέχνες που συσχετίζουν την καλλιτεχνική πρακτική με την ευρύτερη κοινωνική σφαίρα με σκοπό να διευκολύνουν τον διάλογο και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των συμμετεχόντων. Αποκόπτοντας εαυτούς από την παράδοση της δημιουργίας αντικειμένων, αυτοί οι καλλιτέχνες έχουν υιοθετήσει μια προσέγγιση που βασίζεται στη διαδικασία που ξετυλίγεται σε πραγματικό χρόνο (process-based approach) και "αντιλαμβάνονται τους εαυτούς τους περισσότερο ως παρόχους πλαισίου παρά περιεχομένου". Η δουλειά τους έχει περιγραφεί από τους Hunter and Lerner ως "Littoral art".

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bhabha, H.-K. (1998). Conversational Art. In Mary Jane Jacob and Michael Brenson, (Eds.), *Conversations at The Castle: Changing Audiences and Contemporary Art*. Cambridge, Mass. and London: MIT Press.

- Bishop, C. (2004). Antagonism and Relational Aesthetics. In *October* 110, 51-79.

- Bourriaud, N. (2002). *Esthétique relationnelle*. Dijon: Les presses du reel.

- Bourriaud, N., Schneider, C. and Herman, J. (2002). *Postproduction: Culture as Screenplay: How Art Reprograms the World*. New York: Lukas και Sternberg.

- Spector, N. (2008). *Theanyspacewhatever*, exhibition catalog, London: Thames and Hudson, 2008.

- Finkelppearl, T. and Acconci, V. (2000). *Dialogues in public art*. Cambridge, Mass: MIT Press.

- Kester, G. H. (2004) *Conversation pieces: Community and communication in modern art*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press.

- Kocur, Z. and Leung, S. (Eds.) (2005). *Theory in Contemporary Art since 1985*. Malden: Blackwell Publishing Ltd.

- Kwon, M. (1997). One Place after Another: Notes on Site Specificity. In *October*, 80, 85- 110.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (ΑΥ2)

Η τέχνη σχηματίζεται μέσα στο κοινωνικό περιβάλλον της εποχής της. Διαδρά με τις συμβάσεις, τις παραμέτρους, και τις συχνά αντιθετικές, ως προς τη δημιουργική καλλιτεχνική πρακτική και έρευνα, δυνάμεις του κοινωνικού χώρου στον οποίο αυτή σχηματίζεται. Ο καλλιτέχνης είναι ένας δρών στοχαστής στο περιβάλλον όπου επιχειρεί να επιβιώσει και να δημιουργήσει καλλιτεχνικό έργο. Αυτή η επιβίωση προϋποθέτει την ενδυνάμωσή του

μέσα από τη γνώση του κοινωνικού χώρου στον οποίο κινείται. Η ενδυνάμωση του καλλιτέχνη αποτελεί μια βασική συνιστώσα του τρόπου με τον οποίο σχηματίστηκε η σύγχρονη καλλιτεχνική πρακτική από τις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα έως τη σύγχρονη εποχή. Το μάθημα έχει ως στόχο την εμβάθυνση στην κατανόηση των παραμέτρων που σχηματίζουν την κοινωνική διάσταση της τέχνης και την ανάλυση ιστορικών παραδειγμάτων όπου η διάδραση της κοινωνικής πραγματικότητας και της καλλιτεχνικής πρακτικής οδήγησε σε συνθήκες κρίσης (όπως οι περιπτώσεις περιορισμού της ελευθερίας της έκφρασης με έμμιση ή άμεση λογοκρισία).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Barker, K. (Ed.). (1999). *The Changing Status of Artist*. New Haven: Yale University Press.
- Hauser, A. (1984). *Η Κοινωνική Ιστορία της Τέχνης* (μτφ. Κονδύλης, Τ.). Αθήνα: Κάλβος.
- Wood, P. (Ed.). (1999). *The Challenge of the Avant-Garde*. New Heaven: Yale University Press.
- Δασκαλοθανάσης, Ν. (2004). *Ο καλλιτέχνης ως ιστορικό υποκείμενο από τον 19ο στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Άγρα.
- Ζιώγας Γ., Καραμπίνης Λ., Σταυρακάκης Γ., Χριστόπουλος Δ. (Επιμ.) (2008). *Όψεις Λογοκρισίας*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Σταυρακάκης, Γ. και Σταφυλάκης Κ. (Επ.). (2008). *Το Πολιτικό στην Τέχνη*. Αθήνα: Εκκρεμές.

ΤΟ ΤΟΠΙΟ ΩΣ ΤΟΠΟΣ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΑΥ3)

Το τοπίο αποτελεί ένα πολυσύνθετο πεδίο, το οποίο φέρει πλήθος πολιτισμικών εγγραφών και είναι δυνατόν να ερευνηθεί μέσω ποικίλων καλλιτεχνικών και επιστημονικών προσεγγίσεων, ενώ στη σύγχρονη τέχνη συχνά προσδιορίζεται μέσα από τις σχέσεις που διαμορφώνονται από την κίνηση του σώματος σε αυτό. Το μάθημα εξετάζει τις πολυσύνθετες παραμέτρους (ιστορικές, κοινωνιολογικές, ανθρωπολογικές) που συνθέτουν το σύγχρονο τοπίο. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στη διαμόρφωση του τοπίου ως καλλιτεχνικής κατηγορίας και στην επεξεργασία του θέματος στην τέχνη διαφορετικών εποχών και παράλληλα ερευνώνται θέματα που αφορούν την πρόσληψη του τόπου μέσω της βίωσης του φυσικού και αστικού χώρου στο έργο ελλήνων και διεθνών καλλιτεχνών. Εξετάζεται, επίσης, η διαμόρφωση του πολιτισμικού τοπίου (cultural landscape) στη Δυτική Μακεδονία, καθώς στο φυσικό τοπίο της περιοχής εντοπίζονται τα ανθρωπογενή ίχνη διαφορετικών ιστορικών περιόδων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Augé, M. (1995). *Non-Places, Introduction to an Anthropology of Supermodernity*. London-New York: Verso.
- Careri, F. (2001). *Walkscapes: Walking as an Aesthetic Practice (Land και Scape)*. Barcelona: Gustavo Gili.
- Clark, K. (2018). *Το τοπίο στην τέχνη*, (Μετάφραση, Ι.Π. Βογιατζής). Νησίδης: Αθήνα.
- Jones, M. (2003). *The Concept of Cultural Landscape: Discourse and Narratives*. In: H. Palang, G. Fry. (Eds), *Landscape Interfaces*. Landscape series, vol 1. Dordrecht: Springer.

- Lidon, A. (Ed.) (2006). *Hierotopy. The Creation of Sacred Places*. In *Byzantium and Medieval Russia*. Moscow: Progress-Tradition

- Nora, P. (1989). *Between Memory and History: Les Lieux de Memoire*. In *Representations*, 26 (Spring 1989), 7-24.

- Simmel, G., Ritter, J. και Gombrich, E.-H. (2004). *Το τοπίο*, (Μετάφραση, Λ. Αναγνώστου), Αθήνα: Ποταμός.

- Tuan, Y, F. (1974). *Topophilia: A Study of Environmental Perception, Attitudes, and Values*. New York: Columbia University Press.

- Ζιώγας, Γ., Παναγιωτόπουλος Ν., Πετσίνη, Π. (Επιμ.) (2009). *Global Landscapes/Παγκόσμια Τοπία*. Συλλογικός τόμος για την Εικαστική Πορεία. Αθήνα: Αιγόκερως.

- Μωραϊτης, Κ. (2015). *Η Τέχνη του Τοπίου Πολιτιστική Επισκόπηση των νεωτερικών τοπιακών θεωρήσεων και διαμορφώσεων*. Αθήνα: ΕΜΠ Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ Ι (ΑΥ4)

Το μάθημα είναι εργαστηριακό και αποτελεί το πρώτο από τα μαθήματα Δ.Π.Σ όπου τα συμπεράσματα της θεωρητικής και κριτικής πρακτικής που έχουν αναπτυχθεί στα υπόλοιπα μαθήματα βρίσκουν την εφαρμογή τους στην καλλιτεχνική πρακτική. Σε αυτήν την πρώτη περίοδο οι συμμετέχοντες ολοκληρώνουν μια εικαστική ενότητα δουλειάς σε σχέση με τις προσεγγίσεις του ΠΜΣ.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Ζιώγας, Γ. (Επιμ.). (2015). *Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες 2007-2014, Μια διαδικασία βίωσης του τοπίου (κατάλογος έκθεσης)*. Θεσσαλονίκη: Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρώτη Ειδίκευση: «Εικαστικές Πρακτικές» (Visual Art Practices)

ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ (ΒΥ5)

Το μάθημα προσεγγίζει κριτικά την πολύπλευρη σχέση ανάμεσα στη σύγχρονη καλλιτεχνική πρακτική και τους θεσμούς της τέχνης. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η σχέση των σύγχρονων μορφών τέχνης (κυρίως μετά το 1990) με το θεσμικό, εκθεσιακό πλαίσιο της παρουσίασής τους. Γίνεται αναφορά στους τρόπους παρουσίασης του έργου (modes of display) σε επίπεδο εκθεσιακό (επιμέλεια/μουσειολογική προσέγγιση), καθώς και σε επίπεδο τεκμηρίωσης και θεωρητικής πλαισίωσης από τους θεσμούς. Δίνεται έμφαση στην επιρροή που ασκούν οι εκθεσιακοί θεσμοί σε επίπεδο ανάδειξης και προώθησης καλλιτεχνικών πρακτικών σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά τέχνης ως παράγοντες διαμόρφωσης εξελίξεων στο πεδίο. Ο ρόλος των επιμελητών σε μεγάλης κλίμακας θεσμούς προσεγγίζεται κριτικά, καθώς αυτοί (συν)διαμορφώνουν τάσεις ή και διατυπώνουν αφηγήματα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο πλαίσιο σχέσεων ισχύος. Επιπλέον, οι σχέσεις κοινωνίας, εικαστικής πρακτικής, και καλλιτεχνικών θεσμών διερευνώνται, συνδέοντας φαινόμενα, όπως η κοινωνική στρόφη της τέχνης με το ρόλο των εκθεσιακών θεσμών, αλλά και άλλων θεσμικών φορέων, όπως Ιδρύματα/Ινστιτούτα προώθησης των τεχνών (π.χ. το Institute for Contemporary Art Research της Ζυρί-

χης). Προσεγγίζονται περαιτέρω μορφές καλλιτεχνικών παρεμβάσεων σε εκθεσιακούς θεσμούς/μουσεία, ώστε να σχολιαστεί το ιδεολογικό υπόβαθρο των τρόπων παρουσίασης και επιλογής των εκθεμάτων. Τέλος, γίνονται αντικείμενο μελέτης οι σχέσεις που έχουν άυλες, διαδικτυακές/ψηφιακές μορφές τέχνης και εκθεσιακοί θεσμοί και η επίδραση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών σε θεσμούς/μουσεία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Barker, E. (Ed.). (1999). *Contemporary Cultures of Display*. New Haven: Yale University Press.

- Perry, G. και Cunningham, C. (Eds.). (1999). *Academies Museums and Canons of Art*. New Haven: Yale University Press.

- Robins, C. (2013). *Curious lessons in the museum: the pedagogic potential of artists' interventions*. Farnham: Ashgate Press.

- Taylor, B. (2005). *Art Today*. London: Lawrence King Publishing.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ (ΒΥ6)

Στο μάθημα εξετάζονται σύγχρονες προσεγγίσεις κριτικής πρακτικής, με έμφαση σε υβριδικές μορφές τέχνης. Κάτω από το πρίσμα της σταδιακής κατάρτησης των ορίων ανάμεσα στις μορφές τέχνης μετά το 1990 (βλ. όρο Post-Medium Condition), καλλιτεχνικές πρακτικές, όπως η περιπατητική ή και η σχεσιακή τέχνη αναλύονται, με έμφαση στον ρόλο τους ως καταλύτες για νέες νοηματοδοτήσεις και κατανοήσεις στη σχέση των ανθρώπων με την κοινωνική σφαίρα και τον περιβάλλοντα χώρο, 'φυσικό' ή δομημένο. Δίνεται έμφαση στις θεωρητικές προσεγγίσεις που διερευνούν τις δυνατότητες παρέμβασης μέσω των τεχνών σε επίπεδο κοινωνικού και φυσικού χώρου (και πώς ο δομημένος ιδιαίτερα χώρος αντανakλά ή και αναπαράγει σχέσεις ισχύος). Παράλληλα, γίνεται αναφορά και σε νέες μορφές τέχνης που βασίζονται σε μια επιστροφή της παραστατικότητας και οι οποίες διαπραγματεύονται κριτικά αντιστοιχα ζητήματα (όπως λ.χ. η νέα ζωγραφική αστικού τοπίου που παράλληλα αποτελεί κριτική καταγραφή της κοινωνικής πραγματικότητας). Τα όρια της κριτικής πρακτικής της τέχνης διερευνώνται καθώς αναλύεται η σχέση τέχνης και κοινωνικών θεσμών, όπως λ.χ. η οικονομία της αγοράς, στους οποίους ασκεί κριτική αλλά και από τους εξαρτάται, ενώ διερευνάται και η ισορροπία μεταξύ της παρεμβατικής λειτουργίας της τέχνης και της διατήρησης του αυτόνομου ρόλου της ως μη-στρατευμένου πεδίου δημιουργίας και στοχασμού. Μέσα από την ιδιαιτερότητα και την ετερότητα της η τέχνη ως πεδίο, καταλαμβάνει μια προνομιακή θέση δημιουργίας νέων ιδεών, αισθήσεων και γνώσης, και ως 'έξωτερικό σημείο θέασης' μπορεί να σχολιάζει κατεστημένες λογικές και σχέσεις. Ενώ εικαστικοί καλλιτέχνες ασκούσαν κοινωνικό σχολιασμό από την εποχή του ρεαλισμού και κριτική πάνω στον ίδιο τον ρόλο της τέχνης και στις κυρίαρχες αισθητικές ως αντανakλάσεις και φορείς κοινωνικής ιδεολογίας, οι σύγχρονες μορφές δημιουργίας ασκούν κριτική στον τρόπο με τον οποίο οι θετικές και κοινωνικές επιστήμες, αλλά και οι ιδεολογίες δομούν αντιλήψεις για την πραγματικότητα. Το μάθημα διερευνά την κριτική τέχνη ως χώρο δημιουργίας νέων

πιθανοτήτων στον ευρύτερο χώρο της κοινωνίας με τον οποίο αλληλεπιδρά. Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bishop, C. (2004). *Antagonism and Relational Aesthetics*. In *October* 110, 51-79

- Krauss, R. (1999). *A Voyage on the North Sea: Art in the age of the Post-Medium Condition*. London: Thames and Hudson.

- Stallabrass, J. (2007). *Contemporary Art: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ II (ΒΥ 7)

Σε αυτό το εξάμηνο το εργαστηριακό μάθημα θα αναπτυχθεί ως μια νομαδική διαδικασία που θα εξελιχθεί σε διάφορους τόπους/τοπία/χώρους σε διαφορετικά σημεία της Ελλάδας και του εξωτερικού (εάν αυτό καταστεί εφικτό). Η διαδικασία θα μεταφέρεται σε διαφορετικά σημεία του ελλαδικού χώρου (αστικά, ημιαστικά και υπαίθρια), όπου θα διερευνάται το τοπίο με τα εργαλεία κριτικής που έχουν διδαχθεί οι φοιτητές/τριες. Ενδεικτικά αναφέρονται θέσεις, όπως οι Φαράδες (Πρέσπες), Ζωνιανά (Κρήτη), Ορυχεία Πτολεμαΐδας, Πάρκο Λουδία (Γιαννιτσά), Δενδροπόταμος (Θεσσαλονίκη). Σε κάθε έναν από αυτούς τους τόπους οι εκπαιδευόμενοι/ες θα αναζητούν τα στοιχεία εκείνα τα οποία μπορούν να μετατρέψουν σε αφορμές για τη δημιουργία εικαστικών έργων. Ταυτόχρονα θα αναζητείται η σχέση της καλλιτεχνικής δραστηριότητας με την κοινότητα ή τις κοινότητες που περιβάλλουν το έργο. Θα μάθουν να χρησιμοποιούν διάφορες εικαστικές τεχνικές και μεθόδους για να κατανοούν τους τόπους στους οποίους θα βρεθούν. Με την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος (σε συνδυασμό με τα μαθήματα του προηγούμενου εξαμήνου και τα υπόλοιπα θεωρητικά μαθήματα) οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι έτοιμοι να αποκτήσουν τα εργαλεία εκείνα που θα τους επιτρέψουν να εργάζονται με σύγχρονες εικαστικές πρακτικές.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bois, Y.-A. (1993). *Painting as a Model*. Cambridge: MIT press.

- Edwards, S. (Ed.). (1999). *Art and its Histories*. New Haven: Yale University Press.

- Barker, K. (Ed.). (1999). *The Changing Status of Artist*. New Haven: Yale University Press.

- Kastner J., W., Brian. (1998). *Land and Environmental Art*. New York: Phaidon.

- Kaprow A. (1996). *Essays on the Blurring of Art and Life*. Los Angeles: University of California Press.

- King, K. (Ed.). (1999). *Views of Difference: Different Views of Art*. New Haven: Yale University Press.

- Madoff, S.-H. (Ed.). (2009). *The Art School (Propositions for the 21st Century)*.

Cambridge: MIT Press.

- O' Doherty, B. (1976). *Inside the White Cube, The Ideology of the Gallery Space*. San Francisco: The Lapis Press.

- Rosenberg, H. (1965). *The Anxious Object: Art today and Its Audience*. New York: Horizon, 1965

- Συλλογικός Τόμος. (2008). *Αστικό Κενό - Δράσεις 1998-2006*. Αθήνα: Futura.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Δεύτερη Ειδίκευση: «Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης» (Contemporary Approaches to Art Education)

Η δεύτερη ειδίκευση, αφορά σύγχρονες προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης που συνδιαλλέγονται μεθοδολογικά και ως προς το περιεχόμενο με νέες, υβριδικές καλλιτεχνικές πρακτικές. Αυτές οι εικαστικές πρακτικές εστιάζουν ιδιαίτερα στην πολύπλευρη σχέση του ανθρώπου με τον χώρο που τον περιβάλλει, ενός χώρου που αποτελεί ένα ετερογενές τοπίο που αντανάκλα και ενσωματώνει κοινωνικές σχέσεις και πρακτικές. Το τοπίο ορίζεται ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης φυσικών και/ή ανθρώπινων παραγόντων. Η διδακτική σύγχρονων μορφών τέχνης, ως πεδίο των κοινωνικών επιστημών συνδέεται άρρηκτα με τις μεθόδους της ίδιας της σύγχρονης τέχνης στον 21ο αιώνα, καθώς εισάγονται υβριδικά μοντέλα που συνδέουν το εικαστικό έργο, τη δημιουργία νοήματος από αυτό, και τη μάθηση. Ο φυσικός/αστικός χώρος και η αμφίδρομη σχέση τους με τον άνθρωπο απασχολούν τόσο την τέχνη, όσο και τη διδακτική της. Η προσέγγιση του τοπίου ως πεδίου αντίληψης, βιώματος και εξέλιξης της σχέσης ανθρώπου-χώρου αποτελούν κεντρικό ζήτημα διαπραγμάτευσης για τη σύγχρονη τέχνη και τη διδακτική των τεχνών. Η δεύτερη κατεύθυνση εμβαθύνει στα ζητήματα αυτά μέσα από μια διευρυμένη αντίληψη της τέχνης και της διδακτικής της ως συνεχούς υβριδικού πεδίου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ (BY 8)

Η διδακτική της τέχνης διεθνώς αναπροσαρμόζει και εμπλουτίζει τις πρακτικές και τις μεθόδους της, ώστε να ανταποκριθεί στις μορφές σύγχρονης καλλιτεχνικής πρακτικής. Οι καλλιτεχνικές πρακτικές που αναπτύχθηκαν στον 21ο αι., όπως η σχεσιακή, η περιπατητική, ή η κοινωνικά παρεμβατική τέχνη με τις διάφορες μορφές της δεν μπορούν να προσεγγιστούν αποτελεσματικά από μια παιδαγωγική φιλοσοφία που βασίζεται στη μοντερνική λογική της εστίασης στο αισθητικό αποτέλεσμα και στα μορφοπλαστικά χαρακτηριστικά του εικαστικού έργου. Οι σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης που αναπτύσσονται διεθνώς, προσφέρουν μία ολιστική και ουσιαστική προσέγγιση των νέων μορφών τέχνης με έμφαση στην κριτική σκέψη, τις προσωπικές αναγνώσεις και τους τρόπους δημιουργίας νοήματος μέσα από μία διερευνητική λογική. Η εισαγωγή νέων αντιλήψεων τόσο στην τέχνη, όσο και στο θεωρητικό υπόβαθρο των κοινωνικών επιστημών και της παιδαγωγικής επιστήμης αντανάκλαται, λοιπόν, στον εμπλουτισμό της Διδακτικής της Τέχνης, με νέες μεθόδους, ώστε αυτή να ανταποκριθεί στο νέο καλλιτεχνικό τοπίο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Addison, N. and Burgess, L. (2003). *Issues in Art and Design Teaching*. London: Routledge Falmer.
- Atkinson, D. (2002). *Art in Education: Identity and Practice*. London: Kluwer Academic Press.
- Burgess, L. (2003). *Monsters in the Playground*. In: N. Addison and L. Burgess. (Eds), *Issues in Art and Design Teaching*. London: Routledge, Falmer.

- Burgess, L. and Addison, N. (2004). *Contemporary Art in Schools: Why Bother?*. In R. Hickman (Ed.) (2nd Edition), *Art Education 11-18: Meaning, Purpose and Direction*. London and New York: Continuum.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (BY 9)

Προσεγγίζεται κριτικά η μεθοδολογία εκπαιδευτικών πρακτικών στο πεδίο της τέχνης και του πολιτισμού, καθώς και το θεωρητικό τους υπόβαθρο. Αναγνωρίζεται η αξία της καλλιέργειας μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία, ικανοτήτων και δεξιοτήτων σχετικών το αισθητικό μέρος και το νοηματικό περιεχόμενο του έργου τέχνης, αλλά επιπρόσθετα δίνεται έμφαση στην κατανόηση, κριτική προσέγγιση, και πειραματική εφαρμογή υβριδικών μορφών σύγχρονης τέχνης στην εκπαίδευση. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση του ρόλου, της αξίας και των δυνατοτήτων της διδακτικής της τέχνης και της μουσειοπαιδαγωγικής ως γνωστικών πεδίων στις κοινωνικές επιστήμες της μάθησης, αλλά και της εμβάθυνσης σε όλες τις παραμέτρους που τα επηρεάζουν τόσο σε επίπεδο θεωρίας, όσο και πράξης. Γίνεται διερεύνηση του πλέγματος διαφορετικών πεδίων και παραγόντων που καθορίζουν την διδακτική της τέχνης και τη μουσειοπαιδαγωγική ως ένα διαρκές μεταβαλλόμενο χώρο, δημιουργώντας το υπόβαθρο για την ανάπτυξη και την διαρκή βελτίωση προσωπικών παιδαγωγικών μεθόδων και πρακτικών από τους/τις εικαστικούς που θα διδάξουν τέχνη στο μέλλον στην τυπική/άτυπη εκπαίδευση και σε εκθεσιακούς χώρους/μουσεία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Addison, N. (1999). *Who's Afraid of Signs and Significations? Defending Semiotics*. In *Secondary Art and Design Curriculum, International journal of art and design education*, 18(1), 33-38.
 - Addison, N., Burgess, L., Steers J. και Trowell, J. (2010). *Understanding Art Education: Engaging reflexively with practice*. London: Routledge.
 - Addison, N. and Burgess, L. (2013). *Debates in Art and Design Education*. London and New York: Routledge
 - Atkinson, D. (2011). *Art, Equality and Learning: Pedagogies against the State*. London: Sense Publishers.
 - Eisner, E. (2005) *Reimagining Schools: The Selected Works of Elliot W. Eisner*. London: Routledge.
 - Falk J.-H., Dierking L.-D., Foutz S. (2007). *In Principle, in Practice: Museums as Learning Institutions*. Altamira Press.
 - King, B., Lord, B. (2016). *The manual of museum learning*. 2nd edition. Lanham, Maryland: Rowman και Littlefield.
 - Pringle, E. (2006). *Learning in the gallery: context, process, outcomes*. London: Engage.
 - Philippoupoliti A, Sylaiou S. (2015). *Creative Synergies and Pedagogic Innovations*. In *Multicultural Contexts: Editorial note*. *Museum and Society*, τόμ.13, αρ.2, 119-122.
 - Σάλλα, Τ. (Επιμ.) (2011). *Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης*. Αθήνα: Νήσος.
- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (BY 10)
- Η έρευνα στο χώρο της διδακτικής της τέχνης καλύπτει ένα πολύ ευρύ πεδίο μεθοδολογικών παραδειγμάτων

από την ποσοτική (quantitative) προσέγγιση ως τις ποιοτικές μεθόδους (qualitative methods). Έμφαση δίνεται στην ικανότητα κατανόησης του πλαισίου με βάση το οποίο αναπτύσσονται ή προτιμώνται οι εκάστοτε μέθοδοι έρευνας και των επιστημολογικών παραδειγμάτων που τις επηρεάζουν. Γίνεται εστίαση στις ποιοτικές μεθόδους και τις νέες practice-led μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Απώτερος σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη κριτικής, αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας, ώστε η έρευνα στο πεδίο που δημοσιεύεται διεθνώς, να μπορεί να αξιολογηθεί, να επηρεάσει θετικά και να εμπλουτίσει τις μεθόδους διδασκαλίας των νέων εκπαιδευτικών τέχνης. Επιπρόσθετα, η αντίληψη των τρόπων διενέργειας εκπαιδευτικής έρευνας στο πεδίο δίνει την δυνατότητα για ανάπτυξη ερευνητικών πρωτοβουλιών, δημοσιεύσεων και περαιτέρω συμμετοχής στο διεθνές ερευνητικό γίγνεσθαι. Η ικανότητα αυτή αποτελεί προϋπόθεση, αλλά και εχέγγυο για την ανάπτυξη μια αυτόνομης, ενημερωμένης και σύγχρονης αντίληψης στο χώρο της διδακτικής της τέχνης. Η βαθιά κατανόηση των μορφών έρευνας δίνει τα διανοητικά και γνωστικά εργαλεία, για να παρακολουθούνται αποτελεσματικά οι μελλοντικές μεταβολές στο διαρκώς εξελισσόμενο πεδίο της σύνδεσης τέχνης και μάθησης, προσφέροντας επιπλέον την δυνατότητα για άσκηση επιρροής σε αυτές τις εξελίξεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Baxter, K. López, H. O. Serig, D. and Sullivan G. (2008). The Necessity of Studio Art as a Site and Source for Dissertation Research, *International Journal of Art and Design Education*, 27(1), 4-18.

- Cole, A.-L. and Knowles, J.-G. (Eds.) (2008). *Handbook of the Arts in Qualitative Research*. London: Sage.

- Dafiotis P. (2013). Art practice as a form of research in art education: towards a teaching artist practice. In Addison N., Lesley Burgess L. *Debates in art and design education*. London: Routledge.

- Holly, M. -A., και Smith, M. (2009). *What is research in the visual arts?: obsession, archive, encounter*. New Haven, CT: Yale University Press.

- Macleod, K. and Holdridge, L. (Eds.) (2006). *Thinking Through Art: Reflections on art as research*. New York: Routledge.

- Sullivan, G. (2005). *Art practice as research: inquiry in the visual arts*. Thousand Oaks, Calif.; London: SAGE.

- Δαφιώτης Π. (2016). Η εικαστική πράξη ως μορφή έρευνας στην διδακτική της τέχνης. Στο *Τέχνη και Εκπαίδευση: Διδακτικές και Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στο Σχολείο του 21ου αιώνα*. 31-60.

- <http://www.iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPI_RESIA/Epist_Monades/B_Kyklos/Te_hnes/2016/Praktika_Synedriou/Aithoysa_Horou/I_Dida ktiki_tis_tehnis.pdf (Ανακτήθηκε 21 Ιανουαρίου 2020).

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΤΠΕ) ΣΤΗΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (BY 11)

Η χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη Διδακτική της Τέχνης και τη Μουσειοπαιδαγωγική προσφέρουν την δυνατότητα αλληλεπίδρασης με ψηφιακούς πόρους, εφαρμογές και

περιβάλλοντα καθιστώντας έτσι την μάθηση ενεργητική, διερευνητική και διαδραστική. Επιπλέον, πέραν του πλεονεκτήματος της χρήσης, δημιουργίας και διάχυσης ψηφιακών πόρων που είναι ελκυστικοί, πλοηγήσιμοι και τροποποιήσιμοι, δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας δικτύων, που ευνοούν την συνεργατική μάθηση. Επίσης, οι ΤΠΕ με τη χρήση καλών πρακτικών μπορούν να προσφέρουν σημαντική αυτονομία στον τρόπο που οι μαθητριες/ές δομούν την μάθηση τους μέσα από την πράξη, καθώς αναζητούν, δημιουργούν και μοιράζονται υλικό, απόψεις και ιδέες εντός και εκτός των σχολικών χώρων και των χώρων πολιτισμού. Επίσης, γίνεται εμβάθυνση σε πρακτικές χρήσης αναδυόμενων τεχνολογιών, όπως για παράδειγμα εικονικοί εκθεσιακοί χώροι και εφαρμογές με τη χρήση μεικτής και επαυξημένης πραγματικότητας. Θα παρουσιαστούν οι παιδαγωγικές μέθοδοι που ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις, αλλά και αναπροσανατολίζονται σε πρακτικές που προάγουν την αυτενέργεια, την έρευνα και την συνέργεια σε άτυπα ή τυπικά δίκτυα μάθησης για μαθητοκεντρικές και ανοιχτού τύπου προσεγγίσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bishop, C. (2012, September). Digital divide: Contemporary art and new media. *Artforum*. <http://www.artforum.com/inprint/issue=201207kaid=31944> <<http://www.artforum.com/inprint/issue%3D201207%26id%3D31944>> (Ανασύρθηκε 21 Ιανουαρίου 2020).

- Buckingham, D. (2007). *Beyond technology: Children's learning in the age of digital culture*. Malden, MA: Polity.

- Carrozzino M., Bergamasco M. (2010). Beyond virtual museums: Experiencing immersive virtual reality in real museums. *Journal of Cultural Heritage*, 11(4). 452-458.

- Chung, S. K. (2007). Art education technology: Digital storytelling. *Art Education*, 60(2), 17-22.

- Meecham, P. (2007). Misfits: Technology in Art and Design. In N. Addison, L. Burgess (Eds.), *Learning to Teach Art and Design in the Secondary School (245-259)*. London: Routledge.

- Pringle, E. (2006). *Learning in the Gallery: context, process, outcomes*. London: Engage. <http://engage.org/resources/learning-in-the-gallery/> <<http://engage.org/resources/learning-in-the-gallery/>> (Ανακτήθηκε 21 Ιανουαρίου 2020).

- Sylaiou S., Mania K., Paliokas I., Pujol-Tost L., Killintzis V., Liarokapis F. (2017). Exploring the educational impact of diverse technologies. In *online Virtual Museums, International Journal of Arts and Technology*, 10(1). 58-84.

- Συλαίου Σ., Ζιώγας Γ. (2018). Διδακτική της Σύγχρονης Τέχνης και βιωματική μάθηση με τεχνολογίες αιχμής. Στο *2ο Διεθνές Βιωματικό Συνέδριο Εφαρμοσμένης Διδακτικής: Διδακτικές Τάσεις και Προκλήσεις στα Σύγχρονα Περιβάλλοντα Μάθησης, Δράμα*, 27-29 Απριλίου 2018, 1-12.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας

Πρώτη Ειδίκευση: «Εικαστικές Πρακτικές» (Visual Art Practices)

Κατά τη διάρκεια αυτού του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες θα δημιουργήσουν ένα εικαστικό έργο/α που θα

αναφέρονται σε ένα τοπίο και στην ερμηνεία του. Ως τόποι εργασίας μπορεί να είναι ο χώρος εργασίας που θα δημιουργηθεί στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας ή κάποιοι τόποι που θα επιθυμούν οι φοιτητές/τριες να διερευνήσουν. Η ερμηνεία του τοπίου δεν θα αφορά μόνο τη θέαση/βίωσή του αλλά και πέρα από αυτήν τα υλικά που το αποτελούν. Τις πολιτιστικές αναφορές που το σχηματίζουν, τις κοινότητες που το κατοικούν, τις ιστορικές εγγραφές που έχουν αποτυπωθεί σε αυτό και γενικότερα οιαδήποτε αφορμή θα μπορούσε ένα τοπίο αυτό να ενεργοποιήσει. Θα πραγματοποιούνται τακτές συναντήσεις ομαδικής κριτικής ενώ σημαντικό μέρος της διαδικασίας θα αποτελέσει και η σύνταξη του κειμένου τεκμηρίωσης όπου θα αναπτύσσονται οι ιδέες που σχημάτισαν το έργο. Η τελική παρουσίαση του έργου θα αποτελέσει και αυτή μέρος της τεκμηρίωσης και αξιολόγησης της πτυχιακής δουλειάς.

Δεύτερη Ειδίκευση: «Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Τέχνης» (Contemporary Approaches to Art Education)

Στη δεύτερη ειδίκευση η διπλωματική εργασία είναι δυνατόν να περιλαμβάνει: θεωρητική ανάπτυξη ζητήματος διδακτικής της τέχνης (από 15.000 έως 20.000 λέξεων), δυνατότητα arts-led έρευνας, δηλαδή, θεωρητική έρευνα που συνδέεται με παράλληλη παραγωγή εικαστικού έργου (15.000 λέξεις), δημιουργία και εφαρμογή διδακτικών σεναρίων σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα (15.000 έως 20.000 λέξεις).

Η θεωρητική ανάπτυξη ζητημάτων στη διδακτική της τέχνης δίνει έμφαση στην ένταξη νέων μορφών καλλιτεχνικής πρακτικής στα μαθήματα εικαστικών και εστιάζει σε θέματα κριτικής παιδαγωγικής (critical pedagogy). Σε

αυτό το πλαίσιο, τονίζεται η κριτική διάσταση της σύγχρονης τέχνης. Στις διπλωματικές εργασίες αναμένεται κριτικός σχολιασμός ζητημάτων Διδακτικής της Τέχνης/ Μουσειοπαιδαγωγικής, αλλά και η συσχέτισή τους με τη συζήτηση για τις σύγχρονες εικαστικές τέχνες, ιδιαίτερα στον βαθμό που αυτές επηρεάζουν (σε θεωρητικό επίπεδο ή και σε επίπεδο πρακτικής) τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις που συζητώνται στο πλαίσιο των διπλωματικών εργασιών. Η arts-led έρευνα τεκμαίρεται τόσο από την ίδια την διπλωματική εργασία, όσο και από υποχρεωτική έκθεση των παραχθέντων έργων σε εικαστική έκθεση με παράλληλη υποστήριξη της με κείμενο 300-400 λέξεων, που θα αναρτάται στον ίδιο χώρο. Σημειώνεται ότι η δημιουργία και εφαρμογή εκπαιδευτικών σεναρίων ή πλάνων μαθήματος σε χώρους τυπικής ή άτυπης εκπαίδευσης αποτελούν σημαντικό στοιχείο της πρακτικής άσκησης σε σχολεία, ενώ η περιγραφή τους και τα σχετικά συμπεράσματα αποτελούν μέρος της διπλωματικής εργασίας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Gilbert, B. και Cox, A. (2019). Arts Programming for the Anthropocene. Abington: Routledge.

- Mendolicchio H., B., Sylaiou, S., Ziogas, Y., (επιμέλεια) Interartive: WalkingArt/Walking Aesthetics. In <https://walkingart.interartive.org/2018/12/walking-medium-specificity> (Ανακτήθηκε 21 Ιανουαρίου 2020).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Κοζάνη, 22 Δεκεμβρίου 2020

Ο Πρύτανης

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΕΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

